

 Statens vegvesen	Dokumentnavn:	
	Byggherrens undersøkelse av alvorlige hendelser i entreprisedriften. Erfaringsoverføring og læring.	
Versjonsnr: 01	Gyldig fra dato: 01-09-2017	Dokumenttype: Prosedyre
Dokumentnr: 01	Utarbeidet av: Jan Erik Lien/Bjørn Wang	Godkjent av: Bettina Sandvin
Tilknyttet prosess(er): Følge opp utførelsesentreprise, følge opp totalentreprise, drift og vedlikeholde vegnettet gjennom driftskontrakt, følge opp entrepriser (vedlikehold)		

Endringslogg		
Versjon og dato:	Endring utført av:	Kort beskrivelse av endringer:

Formål: Identifisere årsaker til at alvorlige hendelser inntreffer og anbefale korrigerende og/eller forebyggende tiltak for å unngå at tilsvarende hendelser skjer igjen. Videre skal tiltakene også kunne gi forslag til forbedringer av prosesser og rutiner på andre områder. Dette som en del av en kontinuerlig prosess å være en lærende organisasjon. Oppfølging av rapport etter undersøkelsen skal sikre at tiltakene blir gjennomført av ansvarlige innen angitte frister.

Erfaringsoverføring internt og til bransjen skal bidra til læring.

Omfang: Gjelder for K5-hendelser (dødsulykker) og andre hendelser med stort risikopotensial (potensielle K4 og K5 hendelser). I gitte tilfeller kan det også bli vurdert å se på gjentakende hendelser.

Metode Undersøkelsen skal gjennomføres som en styrt prosess og følge samme prinsipper som revisjon, (ISO 19011:2011 "Retningslinjer for revisjon av systemer for kvalitets- og/eller miljøstyring).

Mandat: Eier av undersøkelsen setter mandat for gjennomføringen. Mandatet tilpasses behovet ved den enkelte undersøkelse, men bør inneholde følgende elementer:

Utføre undersøkelse i henhold til det undersøkelsesgruppen finner nødvendig for å kartlegge faktiske omstendigheter, samt relevante direkte og bakenforliggende årsaker til hendelsen.

Gjøre anbefalinger relevant for Statens vegvesen sin rolle som arbeidsgiver eller byggherre.

Undersøkelsesgruppen skal:

- Bli gitt nødvendig autoritet for å gjennomføre undersøkelsen på en effektiv måte. I dette ligger det også at undersøkelsesgruppen skal bli gitt tilgang til nødvendig dokumentasjon fra byggherre og involverte entreprenører.
- Kartlegge og dokumentere hendelsesforløp samt annen informasjon, omstendigheter og forhold som anses å ha bidratt direkte eller indirekte til hendelsen.
- Vurdere varsling og beredskapsrutiner og gjennomføring
- Synliggjøre tekniske, organisatoriske og menneskelige aspekter med betydning for ulykken
- Identifisere og anbefale forebyggende tiltak, og hvis nødvendig ytterligere undersøkelser
- Identifisere og anbefale punkter relevant i erfaringsoverføring for andre enheter i Statens vegvesen
- Slutføre og overlevere rapport innen avtalt dato

Referanser: Arbeidsmiljøloven §§ 5.1, 5.2 og 7.2

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) § 5, pkt. 6, 7 og 8.

Rundskriv 2013/01 Varsling og oppfølging av alvorlige uønskede hendelser i entreprisedriften.

UAG: Det vil bli utviklet samarbeid med ulykkesanalysegruppen (UAG) ved dødsfall. Dette for å hente ut relevant erfaring til byggherre og for å avklare eventuelle grensesnitt som kan oppstå. I gitte tilfeller kan det være aktuelt å avklare om UAG undersøker hendelser.

Påtalemyndighetene: Ved ulykker med dødelig utfall eller personskader må det gjøres avklaringer mot påtalemyndighetens arbeid. Det må avklares om det skal samkjøres undersøkelser eller om partene skal følge egne spor. Påtalemyndighetene gjør sin etterforskning i lys av lovverket. Statens vegvesen undersøker hendelser for å forbedre og utvikle egne prosedyrer og rutiner.

Definisjon: Undersøkelse er en formell prosess for å kartlegge hendelsesforløp, årsaker og konsekvenser, samt finne fram til effektive, korrigerende og forebyggende tiltak.

Vedlegg:

1. Hjelpeliste ved undersøkelse

Gjennomføring

Ansvarlig:	Aktivitet:	Referanser/Henvisning Resultatdokumentasjon
<p>Regionvegsjef eller Vegdirektør</p> <p>Avdelingsleder i regionene eller i VT-avd. i Vegdirektoratet</p> <p>Leder av byggherreseksjon i regionene eller leder av VT-avd. i Vegdirektoratet</p>	<p>1. Utpeking av leder for undersøkelsen og øvrige medlemmer av undersøkelsesgruppen</p> <p>Leder for undersøkelsen skal ha gjennomført kurs i undersøkelse og undersøkelsesmetodikk. Undersøkelsesleder skal være tilsatt i Statens vegvesen, eventuelt rådgiver med kompetanse og erfaring innen undersøkelser. Øvrige medlemmer av undersøkelsesgruppen skal være og uavhengige og ikke ha linjeansvar eller annen tilknytning til prosjektet/kontrakten.</p> <p>1.1. Ved dødsulykker (Nivå 3)</p> <p>Regionvegsjef eller Vegdirektør utpeker leder av undersøkelsesgruppen og øvrige medlemmer. Alternativt kan utpekt leder av undersøkelsen utpeke øvrige medlemmer i undersøkelsesgruppen. Det bør vurderes å benytte ressurser fra andre regioner eller fra Vegdirektoratet for å sikre en så uhildet tilnærming som mulig.</p> <p>1.2. Ved andre hendelser med stort risikopotensiale (Nivå 2)</p> <p>Røde hendelser vurderes med hensyn til risiko- og læringspotensial før det besluttes å iverksette en undersøkelse. Avdelingsleder i regionene eller i VT-avd. i Vegdirektoratet utpeker leder av undersøkelsesgruppen. Den som er utpekt som leder av undersøkelsesgruppen, utpeker øvrige medlemmer i gruppen.</p> <p>1.3. Ved gjentakende hendelser (Nivå 1)</p> <p>Dersom det er gjentakende hendelser med stort risikopotensial (K4 og K5 hendelser, skal det vurderes å iverksette en undersøkelse. Det skal være lav terskel for å sette i gang en undersøkelse dersom forholdene tilsier det.</p>	
<p>Leder av undersøkelsesgruppen</p>	<p>2. Gjennomføre undersøkelse</p> <p>Undersøkelsesgruppen skal kartlegge hendelsesforløp, årsaker og konsekvenser, samt finne fram til effektive korrigerende og forebyggende tiltak.</p>	

<p>Leder av undersøkelsesgruppen</p>	<p>Det skal foreligge en foreløpig rapport senest 3 uker etter hendelsen. Det kan være nødvendig å tilpasse arbeidet i forhold til politiets og Arbeidstilsynets arbeid. Eller at Ulykkesanalysegruppen er involvert. Frister må eventuelt tilpasses dette.</p> <p>Alle aktører stiller nødvendige ressurser til disposisjon for undersøkelsen. Dersom representanter fra entreprenører eller andre berørte skal delta i byggherrens undersøkelse, skal disse kun delta som observatører. Om hvorvidt dette skal tillates må vurderes i hvert tilfelle av undersøkelsesleder i samråd med eier av undersøkelsen.</p> <p>Leder av undersøkelsesgruppen må vurdere sammensetningen av gruppen slik at følgende ivaretas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fagkompetanse - Juridisk kompetanse - Prosesser i Statens vegvesen <p>Gruppen må være sammensatt på en slik måte at flest mulig perspektiver kommer frem for å sikre en helhetlig rapport.</p>	<p>Foreløpig undersøkelsesrapport</p> <p>Kontraktens C2, pkt. 27.11</p>
<p>Leder av undersøkelsesgruppen</p> <p>Regionvegsjef, leder av VT-avdelingen i Vegdirektoratet</p>	<p>3. Møter</p> <p>3.1. Avsluttende undersøkelsesmøte</p> <p>Undersøkelsen skal avsluttes med et møte der gruppen legger fram sin sluttrapport. Alle involverte parter inviteres til møtet. Ved dødsulykke skal regionvegsjef i aktuell region, kontraktsparts øverste ledelse og representant(er) fra byggherreseksjonen i Vegdirektoratet delta.</p> <p>Rapporten legges fram av leder av undersøkelsen. Det legges til rette for spørsmål, innspill og diskusjon. Endelig rapport fra undersøkelsen med anbefalinger utarbeides etter møtet. Rapporten legges inn som vedlegg til hendelsen i Synergi.</p> <p>Ved dødsulykker skal endelig rapport foreligge senest 2 måneder etter hendelsen I andre ulykker enn dødsulykker skal endelig rapport senest foreligge 3 måneder etter hendelsen.</p> <p>Endelig sluttrapport legges fram for AMU og RLM. AMU må vurdere rapporten om hvorvidt den er relevant for videre behandling innen AMU sitt virkeområde.</p> <p>Dersom RLM ikke vil frigi rapporten, er det ELM som foretar endelig beslutning når regionvegsjef legger fram rapporten.</p>	<p>Endelig sluttrapport</p>

<p>Leder av byggherreseksjonen i samråd med leder for undersøkelsesgruppen</p>	<p>Regionvegsjef legger fram endelig sluttrapport etter dødsulykker for ELM, <u>før</u> gjennomføring av pkt. 3.2.</p> <p>3.2. Presentasjon av undersøkelsesrapport Ved dødsulykker er det leder av byggherreseksjonen som er ansvarlig for å sørge for at interne presentasjoner blir gjennomført. Hensikten er å sørge for at relevante mottakere får informasjon. Gjennomføring kan gjøres av leder for undersøkelsesgruppen. I tillegg inviteres bransjen til et møte og får en presentasjon av endelig rapport. Behovet for å gjennomføre tilsvarende møter etter hendelser med stort risikopotensial vurderes i hvert enkelt tilfelle</p>	<p>Endelig sluttrapport</p>
<p>Vegdirektoratet</p> <p>Undersøkelsesleder i samråd med Vegdirektoratet og den respektive byggherreseksjon</p>	<p>4. Distribusjon av endelig sluttrapport Vegdirektoratet legger ut undersøkelsesrapporten på intranettet og eventuelt på www.vegvesen.no.</p> <p>Mottakere av sluttrapport:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ELM – ved nivå 3 - RLM – nivå 2 og nivå 3 dersom hendelsen er i egen region - Eier av undersøkelsen - Hovedverneombud og stedlig verneombud - Leder av VT-avdelingen i Vegdirektoratet - Involverte aktører, herunder entreprenør - Regional HMS-rådgiver 	<p>Endelig sluttrapport</p>
<p>Leder av undersøkelsesgruppen</p>	<p>5. Rettsikkerhet Før distribusjon gjennomføres skal denne gjennomgå av juridisk kompetanse internt for å sikre rettsikkerheten til de involverte i ulykken.</p> <p>Navn på personer eller selskap eller annen sensitiv informasjon skal ikke forekomme i rapporten. Dette må kvalitetssikres av juridisk intern kompetanse.</p> <p>Under utarbeidelse av rapporten er denne å oppfatte som et internt dokument og er unntatt offentlighet. En ferdigstilt rapport skal være utformet slik at denne kan være et dokument for erfaringsoverføring og læring. Etaten skal være en åpen etat. Viser til pkt 3.1. vedrørende RLM og ELM sin endelige vurdering i forhold til frigivelse</p>	
	<p>6. Kontroll av tiltak Forslag til tiltak skal være beskrevet i endelig sluttrapport som følges opp i Synergi med tiltaksansvarlig og frister.</p>	<p>Synergi</p>

Leder av undersøkelses-gruppen	Eventuelle tiltak ut over kontrakts- eller prosjektspesifikke tiltak, skal følges opp på tilsvarende måte.	
Regional HMS-rådgiver	7. Evaluering av tiltak Innen 1 år skal tiltakene evalueres med hensyn på om de er gjennomført, om de fungerer som forutsatt og om de er riktige og hensiktsmessige. Evalueringen dokumenteres og legges som vedlegg til hendelsen i Synergi.	Synergi
Vegdirektoratet i samråd med leder av undersøkelses-gruppen	8. Ekstern erfaringsoverføring og læring Dersom den endelige sluttrapporten er av betydning og/eller interesse for andre virksomheter, skal den distribueres til bransjen. Valgt erfaringsoverføring med begrunnelse for valget, skal beskrives i sluttrapporten. Dersom RLM og/ELM ikke frigir rapporten, skal elementer i rapporten som har stor læringsverdi tas ut og distribueres.	Tilpasset rapport
Leder av undersøkelses-gruppen	9. Erfaringsoverføring. I forbindelse med ferdigstilling av rapport skal det lages en presentasjon som legges ut på www.vegvesen.no . Denne skal godkjennes av Vegavdelingen i Vegdirektoratet og lages i samarbeid med kommunikasjonsstaben. HMS-Charterets «Veileder for læring» skal benyttes.	